

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
pol leta 1 „ 60 „
četrt leta — „ 80 „
Navočina se pošilja
opravništvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spro-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrstiče,
če se natisne enkrat,
8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Vabilo na naročbo.

Ob koncu prvega polletja opominjamo in pro-
simo vse „Gospodarjeve“ naročnike, katerim zdaj
naročnina poteče, naj jo za časa ponovijo, da ne
bo pri razpošiljanju neredom. Na vero ne moremo
lista nikomu pošiljati, ker mnogo tistih, ki si list
naročijo z obljubo, naročnino kmalu doposlata, radi
na to obljubo pozabijo, kar je nam velika škoda.
Z večšine smo denes na zavitku vsem tistim, ki so
nam kaj naročnine dolžni, ime radeče podčrtali.
Naj blagovoli toraj vsak na zavitek pogledati, in če
vidi pod imenom radečo črto, naj nam vsaj zao-
stali dolg do 1. julija pošlje, drugače mu moramo
list ustavit. — List velja od 1. julija do 1. okt.
80 kr., do novega leta 1 fl. 60 kr. Naročnina se
najleži pošlje po poštnih nakaznicah.

Opravništvo „Sl. Gospodarja“.

Banka Slovenija.

Mnogo tujih denarnih zavodov se med nami
Slovenci veliko let že bogati. Na tisoče sloven-
skih goldinarjev se poskrije in premine v žepih
nemških in laških zavarovalnic. Temu hlapčevanju
so Slovenci pred 4 leti sklenoli konec storiti. Os-
novali so si lastno, domačo zavarovalno banko
Slovenijo na delnice ali akcije po 200 fl. Ob
konec junija l. 1872 se je oglasilo že 2366 del-
ničarjev, ki so se zavezali sčasom položiti 200 fl.
Vplačalo se je najpoprej 40 % od akcije po na-
stavljenem kurzu 86 fl., to se reče: vsak delničar
je vplačal 68 fl. vsi skupaj tedaj 160.888 fl. Tako
bila je banka Slovenija srečno ustanovljena, do-
mač, denarstven zavod na slovenskih tleh prvič
osnovan. Veselje bilo je veliko. Ali, Bogu bodi
potoženo, veselja bilo je le preveč naglo in nemilo
konec. Spremenilo se je v žalost, škodo in ne-
srečo. Lani že so morali delničarji, kolikor jih
je še banki zvestih ostalo, doplačati 15 % in si-
cer od popolne delnične svote 200 fl., namreč
vsak po 30 fl. Takih zvestih delničarjev ostalo
je 2337, ki so tedaj vložili 70.110 fl. Ali to še

ni bil konec žrtvam. Letos se zopet zahteva od
delničarjev novo doplačevanje po 45 %, t. j. po
90 fl. od vsake delnice; tedaj skupaj 210.330 fl.
Te svote pa bržčas delničarji deloma ne bodo
zmogli ali ne bodo hotli plačati. Ker pa mini-
sterstvo doplačilo terja, zato je se bati, da nam
vsa banka razpade!

Slovenski domoljubi, posebno pa bankini del-
ničarji poprašujejo po uzrokih tolike nezdode!
Glavni uzroki utegnejo sledeči biti 1. naglica
in zmeta delničarjev pa lehkomišljenost
in brezobzirna nadležnost nekaterih
agentov. Ti so gledali brž mogoče veliko del-
nic spečati in so ljudem pravili, da ne bode prišlo
do velikega, večkratnega, najmanj pa do popol-
nega vplačevanja 200 fl.; sploh mislili so le na
srečen uspeh banke, nikoli pa na mogočo nesrečo
pri njej. Vsled tega so tudi prvi dolžnost mogo-
čega vplačevanja premalo preudarili, podpisali
preveč delnic in nekateri v nje vteknoli preveč
premoženja. Zato pa so tudi neznanost se prestra-
šili, ko je lani prišlo do drugega vplačevanja.
Mnogi so že vplačane denarje popolnem pustili in
zgubili rajše, kakor da bi vnovič vplačali. Zopet
drugi pa niso mogli vplačati. Nedoplačane del-
nice je vodstvo zbrisalo; 2. nezmožnost, za-
pravljenost in deloma nepoštenost pr-
vega bankinega vodstva. Nekateri niso
dovolj poznali zavarovalnih in zamotanih denarnih
zadev, drugi so hotli banko rabiti v samopridne
namene, vsi pa so zapravljali. Pometali so z de-
narji, kakor da bi jih delničarji bili na stezi na-
brali ali banka do nosa v penzih tičala. Po-
slopje in v njem pobištvo so si omislili, kakor da
bi imeli ondi stanovati sami bogataši Rothschildi
ali kitajski cesarji. Nastavili so celo tropo urad-
nikov postopačev, nezvedencev in lenuhov. Za tis-
kovine, ki so sedaj neporabne, se je vrglo 30.000 fl.
Namesto da bi se pred vsem skrbelo za razšir-
jenje Slovenije po Slovenskem, so napravili po-
družnice v Budapeštu na Ogerskem in v Pragi
na Českem — čuda zakaj ne na Turškem? Ovi
dve podružnici ste požrli strašno veliko denarjev

— brez haska. Samo v prvem letu je zapravilo bankino vodstvo 135.000 fl.; 4. nesloga in razprtija med slovenskimi narodnjaki, ki je takrat besno in pogubno rasajala po Slovenskem. Nekateri so banko hvalili na nos na vrat, drugi grajali na njej vsako stvar, vsi pa celo podvzetje spravljali ob potrebno zaupanje pri občinstvo. Prvi so požirali kamele, drugi precejali mušice, prav resnice pa ljudem nihče ni hotel razkriti. Na Štajerskem smo prebirali liste oboje stranke, a nihče ni vedel, pri čem da je, vsi pa smo slutili in se bali, da hodi banka rakovo pot, čeravno nismo vedeli zakaj? 5) občna nezaupnost v obstanek banke Slovenije, ki se je čedalje bolj razširil in vsako uspešno delovanje oviral. Ta uzrok se zamore edino le odstraniti z novim doplačilom in dobrim vodstvom banke. Sedanje novo vodstvo je res boljše od prvega, ali pa bodo tudi delničarji zopet hotli v žep segniti, to bo izredni zbor vseh delničarjev meseca julija pokazal; 6. izredne nesreče po ognju, posebno na Ogerskem in Českem. Zavarovancem mora banka izplačati 63.000 fl., vplačana zavarovalnina pa znaša samo 31.000 fl., tedaj ima banka 33.000 fl. zgube. Plačilo uradnikov je lani znašalo 36.000 fl. „Novice“ objavljajo sledeče poročilo bankinega tajnika: „pri banki je bilo zavarovanega blaga za 6½ milijona gld.; škod pa je bilo za 64.000 gld., vplačane zavarovalnine (premije) pa le 31.000 gold. Stroški gospodarstva so znašali lansko leto 15.000 gld., plače uradnikov 21.000 gld., tedaj vsega skupaj 36.000 gld. Po vsem tem je bilo izgube v ognjenem oddelku 39.736 gld., v oddelku za zavarovanje življenja pa 1571 fl., kar je razvidno iz sledeče sestave bilance:

Oddelek ogenj ima aktiva: Doplačilo za 2337 delnic po 45 % ali 90 fl. in vsako delnico, ker je dozdaj še le 55 % vplačanih, 210.330 fl. gotovina v blagajnici 1759 fl. 37 kr., ustanovni stroški 45.908 gold. 47 kr. (!), kurzni razloček 30.418 fl. 92 kr., organizačni stroški 35.841 fl. 6 kr., vrednost dveh hiš 57.000 gld., vrednost pisarniške priprave 9616 fl. 99 kr., vrednost tablice 6020 fl. 30 kr., zavarovalne menjice 284.852 fl. 75 kr., račun menjic 7662 fl. 38 kr., tirjatev pri zastopnikih 70.746 fl. 21 kr. tirjatve pri zavarovalnicah 7642 fl. 30 kr., tirjatve pri delničarjih 1311 fl., razni upniki 18.345 fl., 14 kr., izguba 39.736 fl. 27 kr.

Pasiva znašajo: delnična glavnica 2337 delnic po 200 fl. je 467.400 fl., zemljiščino vknjiženi dolg 10.300 fl., neizplačani kuponi 654 fl. 22 kr., premijna rezerva v gotovini 36.504 fl. 51 kr., v menjicah 284.852 fl. 75 kr., rezerva v škodah 24.000 fl., prenesek iz računa oddelka življenja 379 fl. 76 kr., račun dvomljivih dohodkov 3000 fl.; skupaj 827.091 fl. 20 kr.

Oddelek življenje kaže kot aktiva: ustanovni stroški 9910 fl. 6 kr., organizačni stroški 883 fl. 49 kr., imetje pri zastopnikih 16.742 fl., prinesek iz ra-

čuna ognja na račun življenja, izguba 1571 fl. 71 kr. Pasiva: imetje podedovanskih družabnikov z obresti 9822 fl. 22 kr., premijna rezerva 2497 fl. 17 kr., razni upniki 17.166 fl. 95 kr., skupaj 29.487 fl. 34 kr.

Iz tega poročila je še na srečo razvidno, da je stanje banke Slovenije menj slabo, kakor smo se že po pravici bali in da se zamore rešiti vse podvzetje, ako delničarji privolijo novemu vplačevanju!

Cerkvene zadeve.

Tridesetletnica papeževanja sv. Očeta Pija IX. se je po celem svetu pri vernih Katoličanih radostno in kder je le mogoče bilo slovesno obhajala. Iz Nemškega je baron Loč prišel s 106 romarji v Rim slavnemu pastirju čestitat in poklanjat se.

Bretislavski škof so zaradi grde „kulturne borbe“ prisiljeni bili del svoje škofije v pruskejši Sleziji zapustiti in se na Avstrijsko umakniti. Semkaj je na duhovo za njimi prišlo 4000 pruskih mladenčev in deklet, da so iz rok svojega pregnanega pastirja prejeli na tuji zemlji sv. birmo, ker jim je to doma zabranjeno.

Tirolci so ob času strašne francoske vojske l. 1796 in l. 1809 pod vodstvom Andreja Hoferja sebe in celo deželo izročili v varstvo presvetemu Sreca Jezusovemu. Vsako leto ponavljajo slovesno ovo izročitev v Botzenu. Tudi letos se v ta namen za 23. juni delajo velike priprave. Sedanji Tirolci so vredni nasledniki slavnih svojih očetov in prepričani, da bodo s pomočjo Sreca Jezusovega odbili vse napade na samostalnost svoje dežele in na versko, katoliško edinost jeni prebivalcev.

Minister Stremajer namisli že v prihodnji seji državnega zbora predložiti načrt nove postave o izboljšanju duhovniške plače, o uredjenju župnij in patronaških zadev.

Čč. gg. dekanji lavantinske škofije, zbrani zaradi nakupa nove hiše za naš Viktorinum-Maksimilijanum so vsi brez izjeme bili za nakup baron Mak. Rast-ovega poslopja, ki šteje 25 bišnih prostorov. Razun tega je še gospodarsko poslopje, vrt, njiva in 9 oralov travnika. Posestvo je ograjeno, deloma s železno ograjo; vse je v dobrem stanju. Baron zahteva sicer 44.000 fl., bo pa gotovo znatno odstopil, ker je prisiljen posestvo prodati in pol leta že išče kupca, ki bi mu brž vse izplačati zamogel.

Poročilo o odborovi seji družbe duhovnikov dne 13. junija. 1. Po §. 16, 6 dr. pravil je volil odbor zaupne može po dekanijah. Izvoljeni so čč. gg. za dekanijo: Maribor levo pobr. kanonik J. Orožen, — Stari trg dek. Fr. Bruner, — Celje župn. J. Jeraj, — Kozje dek. J. Bosina, — Dravsko polje župn. Fr. Rat, — Brašlovče dek. J. Bohine, — št. Jur na Scav-